

Svět práce

Možná jste si četli články o tom, jak se svět práce rychle mění. V České republice prý ohrožuje 43 % profesí vyšší než 50% riziko automatizace (zdroj: viz poznámka 4 pod čarou). Dnešní prvňáčci se údajně připravují na profese, které zatím neexistují. V lednu 2020 vyšla publikace OECD³ o kariérových aspiracích současných teenagerů. Podle výzkumů popisovaných v publikaci je výběr dalšího směru vzdělávání zhruba poloviny 15letých žáků koncentrován jen kolem 10 profesí. Znalost různorodých příležitostí ve světě práce je pro děti důležitá. Týká se to zejména příležitostí v oblasti přírodních věd, techniky a informačních technologií. Pokud je neznají, pohybují se pouze v pro ně známém, úzkém okruhu profesí, což je může zásadním způsobem ochudit při rozhodování o budoucnosti. Dle publikace OECD tato jejich volba navíc neodráží trendy ve světě práce. Žáci si prý vybírají hlavně profese, které jsou ohroženy vyšším stupněm automatizace. Co by teda měly děti studovat, aby je jednou v práci nenahradili roboti? Na otázku odpovídá Mária Bieliková, odbornice na umělou inteligenci, předsedkyně Slovenského centra pro výzkum umělé inteligence – Slovak.AI a členka expertní skupiny pro umělou inteligenci při Evropské komisi takto⁴: “Určite nepomôže postaviť sa k tomu spiatočnícky. Rovnako ako v minulosti nepomohlo rozbíjať palicami stroje, ani robotizáciu nespomalíme napríklad dodatočným zdaňovaním. Je to vážna téma, ale ak sa môžem k otázke o deťoch postaviť trochu odľahčene – neberte ma, prosím, doslovne, tak poviem toto: ak všetci budú študovať len matematiku a naučia sa používať abstrakciu riešením matematických úloh, k tomu sa naučia komunikovať a kriticky myslieť, tak potom sa vo svojom pracovnom živote poľahky naučia robiť hocičo. Čiže v istom zmysle všetko, čo potrebujeme spraviť, je naučiť svoje deti riešiť problémy. To sa dá vtedy, keď niečo naozaj vedia – nestačí im len popozerať sa po povrchu. A je jedno, čo sa deti naučia – len to budú musieť vedieť robiť do hĺbky, poriadne. K tomu už potom stačí len hrst' iných zručností, medzi ktoré, samozrejme, už dnes patrí aj práca s počítačom. Niektorých povolání bude naozaj ubúdať. Ale tých nebude veľa. To dôležitejšie je, že mnohé povolania sa budú meniť. Už sa vlastne menia.”

3 <https://www.oecd.org/education/dream-jobs-teenagers-career-aspirations-and-the-future-of-work.htm>

4 <https://e.dennikn.sk/1989208/odbornicka-na-umelu-inteligenciu-maria-bielikova-nebojim-sa-robotov-ale-ludi/?cst=bd42217a006b09690fd5e43f058b4553d9c40f5c>

Neustálý rozvoj techniky, informačních a komunikačních technologií a umělé inteligence přináší postupné změny do jednotlivých oborů, popř. profesí, na které bychom měli reagovat. Z tohoto důvodu je důležité přemýšlet o tom, v jaké míře a jakým způsobem se mění obor, o kterém vaše dítě přemýšlí. Na internetu existuje mnoho článků, které informují o tom, jak který obor je (bude) dotčený automatizací a robotizací. Tyto informace je třeba brát s velkou rezervou a rozhodně jim nedovolit, aby sloužily jako zdroj strachu o dítě a jeho profesní budoucnost. Tyto informace jsou a mají být inspirací pro společné diskuse a hledání dalších informací podložených důvěryhodností zdroje.

Příběh

Jak mluví Anička, absolventka učebního oboru jemný mechanik-hodinář, o své práci

“Když se řekne slovo hodinář, tak si pod tím většina lidí představí někoho, kdo si sedí ve své malé dílničce a opravuje budíky, bicí hodiny a kukačky. Samozřejmě, i tací hodináři jsou, dnešní doba ale nabízí spíše náramkové hodinky, tudíž je více práce v této oblasti. Řemeslo se také hodně změnilo v postupu oprav. Dříve si každý hodinář musel vše opravit sám ručně, protože nebyly k dispozici nové díly jako dnes, kdy vám je fabriky dávají k dispozici. Na druhé straně se práce hodináře komplikovala tím, že se vyrábějí hodinky, které kromě času ukazují i datum, měsíc, den v týdnu, rok, měsíční fáze a mají přidané stopky. Největší trendy dnešní doby jsou hodinky, které mají nositele propojené s telefonem. To ale nepatří úplně do našeho oboru. Těžko říci, co bude za dalších 10 let, ale myslím, že se tyto technologie budou posouvat stále stejným směrem, akorát větší rychlostí.”

